

Дорошенко Т. В.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8751-421X>

Доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри мистецьких дисциплін
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) E-mail: tatjanadoroshenko25@gmail.com

Лисенко Л. Л.

ORCID: <https://orsid.org/0000-0002-3629-3840>

Кандидат педагогічних наук, доцент,
Завідувач кафедри педагогіки, психології
та методики фізичного виховання
Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка
(Чернігів, Україна) llysenkol@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ХОРЕОГРАФІЧНИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

У статті обґрунтовано значення хореографічного мистецтва у збагаченні художньо-естетичного досвіду, розвитку творчих здібностей молодших школярів, засвоєнні ними національних та світових художніх цінностей, визначені детермінанти, що актуалізують проблему формування хореографічних умінь у майбутніх учителів початкової школи. У результаті аналізу останніх досліджень і публікацій з'ясовано, що питання підготовки майбутніх учителів початкової школи до хореографічної діяльності ще недостатньо представлені в наукових розвідках. Переважна більшість досліджень хореографічної освіти здійснюється в галузі мистецтвознавства. Недостатньо представлені дослідження, спрямовані на формування хореографічних умінь, які б дозволили майбутнім учителям початкової школи інтегрувати елементи хореографічної діяльності з музичною та образотворчою при викладанні предмету «Мистецтво».

Мета роботи полягає у визначенні та теоретичному обґрунтуванні хореографічних умінь та педагогічних умов їх формування у майбутніх учителів початкової школи.

Методологія. Методологічну основу дослідження становлять: загально-філософські положення про розвиток особистості в різних видах діяльності; філософія мистецької освіти; концептуальні ідеї професійної педагогічної підготовки фахівця; положення психології та педагогіки щодо гуманістичного спрямування освіти; сучасні концепції художньо-естетичного виховання особистості; нормативні документи закладів вищої освіти.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше конкретизовано сутність понять «хореографічні вміння майбутнього вчителя початкової школи», «готовність майбутнього вчителя початкової школи до здійснення хореографічної діяльності»; визначено хореографічні вміння майбутнього вчителя початкової школи та педагогічні умови їх формування.

Висновки. Зроблено висновки про те, що актуальність вивчення й вирішення проблеми формування хореографічних умінь зумовлена її теоретичною і практичною значущістю для підготовки майбутніх учителів початкової школи, потребою сучасних закладів освіти у висококваліфікованих фахівцях. Подальшого вивчення потребують питання визначення й наукового обґрунтування критеріїв діагностики сформованості хореографічних умінь у студентів, розроблення й апробація моделі формування хореографічних умінь у майбутніх учителів початкової школи, питання підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування хореографічних умінь у молодших школярів. Перспективним науковим напрямом дослідження є забезпечення інтеграційної цілісності матеріалу професійно-орієнтованих дисциплін і методик викладання предметів

мистецького циклу з упровадженням варіативних підходів до навчання, насичення підготовки студентів творчими елементами; доповнення змісту методики викладання дисциплін мистецького циклу сучасними ідеями з наданням переваги практичним засобам їх опанування з опорою на національні традиції; поглиблення змісту психолого-педагогічних дисциплін і методик викладання дисциплін мистецького циклу за рахунок розкриття суб'єктивно-особистісного сенсу підготовки майбутнього вчителя початкової школи.

Ключові слова: *хореографічні уміння, майбутні вчителі початкової школи, мистецтво, педагогічні умови, формування.*

Постановка проблеми. Сучасний етап реформування освіти визначається інтеграцією її в світовий освітній простір, що передбачає оптимізацію підготовки майбутніх учителів початкової школи до продуктивної діяльності з учнями. У Державному стандарті метою початкової освіти визначено всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвитку самостійності, творчості та допитливості [2].

У Концепції Нової української школи, зокрема, зазначено, що випускники закладів вищої освіти педагогічних спеціальностей повинні вміти організувати й забезпечити освітній простір Нової української школи, в якому у школярів мають бути сформовані основні компетентності, серед яких виокремимо обізнаність та самовираження у сфері культури. У процесі вивчення навчального предмета «Мистецтво», у змісті якого інтегруються музична, образотворча та мистецько-синтетична змістові лінії, майбутні вчителі початкової школи мають забезпечити формування у школярів зазначеної компетентності, яка передбачає здатність розуміти твори мистецтва, формувати власні мистецькі смаки, самостійно виражати ідеї, досвід та почуття за допомогою мистецтва; глибоке розуміння власної національної ідентичності як підґрунтя відкритого ставлення та поваги до розмаїття культурного вираження інших.

Значна роль у збагаченні художньо-естетичного досвіду, розвитку творчих здібностей молодших школярів, засвоєнні ними національних та світових художніх цінностей належить хореографічному мистецтву, яке в умовах сьогодення набуло статусу соціально-педагогічного чинника, засобу формування у дітей та молоді естетичної культури, гармонійного фізичного та духовного розвитку, соціалізації особистості.

М. Рожко стверджує, що творчий комунікативний процес майбутнього вчителя, який проводить уроки мистецького циклу, буде неповним, якщо він недостатньо володіє невербальними засобами спілкування, пластичною культурою, яка є особливим показником його професійності, що синтезує перцептивні (сприймання), комунікативні (спілкування) та інтерактивні (взаємодія) методи педагогічної діяльності та де термінується його ціннісними орієнтаціями та установками [7].

Проте дослідження здатності вчителів початкової школи інтегрувати елементи хореографічної діяльності з музичною та образотворчою при викладанні предмету «Мистецтво» свідчить про їх недостатню готовність до цієї роботи. Це зумовлює пріоритетне ставлення мистецько-педагогічної теорії і практики до проблеми забезпечення майбутніх учителів початкової школи основами хореографічної освіти, до підвищення якості їх фахової підготовки шляхом формування хореографічних умінь.

Актуальність проблеми формування хореографічних умінь студентів факультетів початкової освіти визначається сучасними вимогами та гуманістичними тенденціями у підготовці майбутніх фахівців, що детермінують наявність у них певного комплексу професійно-особистісних якостей, зокрема інтегрованого мислення, умінь переконливого тлумачення художньо-образного змісту творів музичного та хореографічного мистецтва.

З цієї позиції актуалізується значення формування хореографічних умінь майбутніх учителів початкової школи в процесі фахового навчання.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Питання підготовки майбутніх учителів початкової школи до хореографічної діяльності ще недостатньо представлені в наукових розвідках. Переважна більшість досліджень хореографічної освіти здійснюється в галузі мистецтвознавства. Так, у працях теоретиків і практиків хореографічного мистецтва (К. Василенко, В. Верховинець, О. Голдріч, А. Гуменюк, С. Забрєдовський, М. Загайкевич, А. Іваницький, П. Коваль, В. Костровицька, С. Легка, О. Мартиненко, О. Семак, Ю. Станішевський, С. Тітов, Ю. Хижняк, А. Шевчук та інших) досліджено його вплив на духовний розвиток особистості.

Проблематику хореографічної освіти висвітлено в сучасних педагогічних дослідженнях, зокрема в дисертаційних роботах А. Алфєрової, Е. Валукіна, В. Нікітіна, В. Нілова, М. Боголюбської та інших.

Самостійну групу джерел становлять дослідження, що стосуються проблем хореографічної підготовки майбутніх учителів і керівників дитячих хореографічних об'єднань (О. Бурля, Ю. Волкова, С. Забрєдовський, Л. Андрощук, О. Мартиненко, Г. Ніколаї, О. Попова, І. Радченко, О. Реброва, М. Рожко, Ю. Ростовська, Т. Сердюк, Б. Стасько, Ю. Тараненко, О. Таранцева, О. Філімонова та інші).

Проблему професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів початкових класів до викладання хореографії досліджували Л. Гусаченко, Е. Панасенко, А. Чернишова та інші.

Проте, недостатньо представлені дослідження, спрямовані на формування хореографічних умінь, які б дозволили майбутнім учителям початкової школи інтегрувати елементи хореографічної діяльності з музичною та образотворчою при викладанні предмету «Мистецтво».

Актуальність обраної проблеми формування хореографічних умінь майбутніх учителів початкової школи посилюється необхідністю розв'язання існуючих протиріч, а саме:

– між значним підвищенням вимог до якості мистецької підготовки майбутніх учителів початкової школи та недостатньою обґрунтованістю концептуальних основ формування у них хореографічних умінь;

– між значущістю формування хореографічних умінь майбутніх учителів початкової школи та недостатньою розробленістю методичних засад підготовки викладача до забезпечення опанування студентами мистецької освітньої галузі.

Мета статті полягає у визначенні та теоретичному обґрунтуванні хореографічних умінь та педагогічних умов їх формування у майбутніх учителів початкової школи.

Методологія. Методологічну основу дослідження становлять: загально-філософські положення про розвиток особистості в різних видах діяльності; філософія мистецької освіти; концептуальні ідеї професійної педагогічної підготовки фахівця; положення психології та педагогіки щодо гуманістичного спрямування освіти; сучасні концепції художньо-естетичного виховання особистості; нормативні документи закладів вищої освіти.

Наукова новизна полягає в тому, що вперше конкретизовано сутність понять «хореографічні вміння майбутнього вчителя початкової школи», «готовність майбутнього вчителя початкової школи до здійснення хореографічної діяльності»; визначено хореографічні вміння майбутнього вчителя початкової школи та педагогічні умови їх формування.

Результати дослідження. У Державному стандарті початкової освіти та типових освітніх програмах (мистецька освітня галузь) зроблено вагомий акцент на формування в межах цієї освітньої галузі таких мистецьких умінь які б ефективно сприяли розвитку дитячої творчості, творчому та особистісному самовираженню, активному (діяльнісному) збагаченню емоційного досвіду.

Упродовж навчання в початковій школі у дітей мають системно формуватися виконавські уміння та навички, характерні для кожного окремого виду художньої діяльності: опанування графічних, живописних декоративних технік, знайомство з правилами композиції, кольорознавства, ліплення тощо (з образотворчого мистецтва); формування вокальних та хорових навичок (з музичного мистецтва); набуття елементарних акторських та хореографічних умінь під час театралізацій, інсценізацій, рольових ігор, рухів під музику тощо[2; 6].

Тому сьогодні система вищої педагогічної освіти орієнтована на поглиблення загальнокультурного та творчого розвитку майбутніх учителів. Зокрема, завдання, поставлені сьогодні перед сучасною початковою освітою, вимагають забезпечити ґрунтовну мистецьку підготовку майбутнього вчителя, здатного до формування в учнів естетичної культури та креативних здібностей. Сучасний учитель початкової школи має уособлювати яскраву творчу індивідуальність, уміти забезпечити максимальну реалізацію творчого потенціалу молодших школярів.

Виходячи із завдань удосконалення підготовки вчителів початкової школи у зазначеному напрямі, найменш розробленою залишається проблема їхньої хореографічної підготовки, що передбачає формування хореографічних умінь.

Т. Благова зауважувала на тому, що надання майбутнім учителям можливостей опанувати основи хореографічної освіти, а також залучитися до хореографічної діяльності «зумовлювалося посиленням уваги до мистецтва хореографії в системі шкільництва. Впровадження у навчальні плани шкільної освіти дисциплін хореографічного спрямування (гімнастики, ритмопластики, рухливих ігор, танців) визначало необхідність відповідної підготовки вчителів у цій сфері. Окрім того, хореографія була представлена у системі позааудиторної роботи з метою підвищення професійного рівня майбутніх учителів, формування їх педагогічної майстерності, креативних здібностей загальнопедагогічних та прикладних (хореографічних) умінь» [1].

Аналіз психолого-педагогічної літератури (І. Бех, С. Гончаренко, І. Зязюн, В. Кан-Калик, В. Сластьонін та ін.), а також досліджень у сфері мистецької педагогіки (Ю. Волкова, А. Зайцева, В. Костюков, Н. Мозгальова, Г. Падалка, О. Реброва, О. Рудницька, Г. Ципін та інші) дозволив визначити вміння як здатність майбутнього вчителя належно виконувати певні дії на основі використання набутих знань і навичок.

З огляду на це, сформованість у студентів хореографічних умінь доцільно розглядати як одну з важливих фахових характеристик сучасного вчителя початкової школи.

Спираючись на дослідження Лі Ян [5, 13], ми інтерпретуємо поняття «хореографічні вміння» майбутнього вчителя початкової школи як складний комплекс інтелектуальних, емоційних, вольових, регулятивних, художньо-творчих якостей, що обумовлюють його здатність до втілення художнього образу в процесі хореографічної діяльності на основі засвоєння спеціальних знань, навичок та практичного досвіду.

Готовність майбутнього вчителя початкової школи до здійснення хореографічної діяльності визначається як інтегральне, цілісне утворення особистості фахівця, яке включає в себе здатність здійснювати зазначену діяльність на основі спеціальних хореографічних знань, умінь, навичок і професійно-особистісних якостей.

Для здійснення хореографічної діяльності майбутні вчителі початкової школи мають володіти знаннями з історії, теорії та практики хореографічного мистецтва, методики виконання хореографічних рухів, елементів класичного, сучасного, народно-сценічного танцю тощо; знаннями сучасних напрямів хореографічного мистецтва; здатністю здійснювати основи хореографічної діяльності з урахуванням рівня розвитку хореографічних здібностей учнів.

Теоретичний аналіз досліджуваної проблеми дозволив виділити хореографічні уміння, якими повинні оволодіти майбутні вчителі початкової школи для здійснення ефективної професійної діяльності:

- володіння методикою виконання елементарних хореографічних композицій;
- організація міжособистісних контактів та педагогічної взаємодії у процесі дитячої хореографічної діяльності;
- постановка українських народно-сценічних танців при організації позакласної роботи з дітьми;
- уміння створювати танцювальний репертуар;
- здатність до інсценізації пісень з елементами вокальної та танцювальної імпровізації;
- уміння імпровізувати танцювальні образи до музики;
- здатність інтегрувати елементи хореографічної діяльності з музичною та образотворчою при викладанні предмету «Мистецтво».

О. Таранцева визначає формування хореографічних умінь як процес створення сприятливих умов для такої професійної підготовки вчителя, що забезпечує розвиток особистісних якостей та професійних умінь. У свою чергу ці вміння сприяють педагогічній пошуково-перетворювальній діяльності, результатом якої є подальший професійний розвиток та саморозвиток учителя. При цьому науковець вважає, що формуванню психолого-педагогічних та хореографічних умінь сприяє опанування українським народно-сценічним танцем [10].

Таким чином, ефективність формування у майбутніх учителів початкової школи хореографічних умінь значною мірою залежить від створених педагогічних умов.

Учені розглядають педагогічні умови як один із важливих компонентів дидактичної системи, що відображає увесь потенціал освітнього та матеріально-просторового середовища, впливає на особистісний і процесуальний аспекти цієї системи, забезпечує її ефективне функціонування й розвиток [3, 10].

Для ефективного формування хореографічних умінь важливе значення має створення у майбутніх учителів початкової школи мотивації до хореографічної діяльності (перша педагогічна умова), що сприятиме наполегливості, цілеспрямованості, ініціативності майбутнього вчителя в набутті хореографічних умінь. Дана умова передбачає наявність інтересу до хореографічної діяльності, потребу майбутнього вчителя початкової школи у відповідних знаннях.

Мотивація студентів до хореографічної діяльності тісно пов'язана з активізацією хореографічних, музичних, артистичних умінь, і є головним спонукальним і психологічним чинником їх формування.

Майбутні вчителі повинні вміти осмислювати, переробляти, використовувати і ретранслювати інформацію у процесі фахової діяльності. Тому збагачення студентів фаховими знаннями, розвиток загальнокультурної ерудованості, освіченості у сфері мистецтвознавчої, зокрема хореографічної діяльності, а також творчості та здатності до самопізнання вважаємо наступною (другою) педагогічною умовою формування хореографічних умінь у майбутніх учителів початкової школи.

Формування у студентів художньо-естетичних потреб, інтересів, професійно-педагогічних компетентностей, які розвиваються під впливом мистецько-освітнього середовища закладу вищої освіти і сприяють духовно-творчому становленню особистості майбутнього фахівця, вважаємо третьою педагогічною умовою формування хореографічних умінь у майбутніх учителів початкової школи.

Освітнє середовище було предметом аналізу в роботах В. Сухомлинського [9], який підкреслював значущість спільної творчої діяльності педагогів і вихованців у різних формах позакласної роботи. Учені надавали великого значення оточенню того, хто навчається, яке опосередковано впливає на емоційний стан, активізуючи внутрішні чинники становлення особистості. Психологи (С. Рубінштейн [8], Г. Костюк [4, 61–63]) зауважили, що середовище варто розглядати і як результат діяльності людини, і як показник її творчого саморозвитку. Ця позиція набуває особливого значення в підготовці майбутніх учителів, професійна діяльність яких зумовлює роль не тільки споживача наслідків участі, діяння в середовищі, а й учасника створення цього середовища.

Тому мистецько-освітнє середовище розглядаємо як систему, що об'єднує аудиторну та позааудиторну діяльність майбутніх учителів з метою вдосконалення підготовки до виховної роботи в школі через розширення можливостей самореалізації в мистецько-педагогічній діяльності.

Мистецько-освітнє середовище уможливило гнучкість змісту мистецької діяльності студентів за рахунок надання їм змоги брати участь у різних музичних, театральних, хореографічних гуртках варіативність підходу до вибору художнього матеріалу, не обмеженого програмними вимогами, до

методів його засвоєння в різних формах діяльності і характеризується перевагою практичних форм художнього розвитку студентів. Діяльність майбутніх учителів у мистецько-освітньому середовищі сприяє актуалізації комунікативної функції хореографічної діяльності, яка актуалізується в аудиторній і позааудиторній роботі, та ґрунтується на посиленні ролі художнього спілкування в досягненні мистецьких результатів, активізації художньої взаємодії студентів.

Висновки. Таким чином, актуальність вивчення й вирішення проблеми формування хореографічних умінь зумовлена її теоретичною і практичною значущістю для підготовки майбутніх учителів початкової школи, потребою сучасних закладів освіти у висококваліфікованих фахівцях. Подальшого вивчення потребують питання визначення й наукового обґрунтування критеріїв діагностики сформованості хореографічних умінь у студентів, розроблення й апробація моделі формування хореографічних умінь у майбутніх учителів початкової школи, питання підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування хореографічних умінь у молодших школярів. Перспективним науковим напрямом дослідження є забезпечення інтеграційної цілісності матеріалу професійно-орієнтованих дисциплін і методик викладання предметів мистецького циклу з упровадженням варіативних підходів до навчання, насичення підготовки студентів творчими елементами; доповнення змісту методики викладання дисциплін мистецького циклу сучасними ідеями з наданням переваги практичним засобам їх опанування з опорою на національні традиції; поглиблення змісту психолого-педагогічних дисциплін і методик викладання дисциплін мистецького циклу за рахунок розкриття суб'єктно-особистісного сенсу підготовки майбутнього вчителя початкової школи.

References

1. Благова Т. О. Хореографічна підготовка вчителя у системі вищих педагогічних навчальних закладів в Україні 20-х рр. XX ст. *Витоки педагогічної майстерності: Зб. наук. пр. Полтава*, 2011. С. 65–70.
Blahova, T. O. (2011). Khoreohrafichna pidhotovka vchytelia u systemi vyshchyykh pedahohichnykh navchalnykh zakladiv v Ukraini 20-kh rr [Teacher's Choreography Training in the System of Higher Education Institutions in Ukraine of the 1920s.]. *Vytyky pedahohichnoi maisternosti: Zb. nauk. pr. Poltava – The origins of pedagogical skills: Collection of scientific works. Poltava, Ukraine*, 65–70.
2. Державний стандарт початкової освіти : веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti> (дата звернення: 23.11.2019).
Derzhavnyi standart pochatkovoi osvity : veb-sait [State Standard of Primary Education: website]. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti> (data zvernennia: 23.11.2019).
3. Забрєдовський С. Г. Педагогічні умови розвитку мотиваційної сфери студентів хореографічних спеціалізацій в процесі фахової підготовки у вузі культури : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.01. Київ, 1997. 22 с.
Zabredovskyi, S. H. (1997). Pedahohichni umovy rozvytku motyvatsiinoi sfery studentiv khoreohrafichnykh spetsializatsii v protsesi fakhovoi pidhotovky u vuzi kultury [Pedagogical Conditions for Motive Sphere Development in Choreography Students while Professional Training in a Higher Education Institution]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, Ukraine.
4. Костюк Г. С. Умови психічного розвитку. *Соціальний педагог*. 2007. № 9. С. 61–63.
Kostiuk, H. S. (2007). Umovy psykhychnoho rozvytku [Conditions of Mental Development]. *Sotsialnyi pedahoh – Social pedagogue*, 9, 61-63.
5. Лі Ян. Формування музично-сценічних умінь майбутніх учителів музики і хореографії в процесі фахової підготовки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика музичного навчання. Київ, 2019. 22 с.
Li Yan. (2019). Formuvannia muzychno-stsenichnykh umin maibutnykh uchyteliv muzyky i khoreohrafii v protsesi fakhovoi pidhotovky [Music and Stage Skills Formation in Preservice Music and Choreography Teachers while Professional Training]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, Ukraine.
6. Методичні рекомендації щодо викладання в початковій школі у 2019/2020 навчальному році [Електронний ресурс]. URL: [tps://osvitoria.media/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykladannya-v-pochatkovij-shkoli-u-2019-2020-navchalnomu-rotsi](https://osvitoria.media/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykladannya-v-pochatkovij-shkoli-u-2019-2020-navchalnomu-rotsi) (дата звернення: 24.11.2019).
Metodychni rekomendatsii shhodo vykladannia v pochatkovii shkoli u 2019/2020 navchalnomu rotsi: veb-sait [Method Guide for Primary School Teaching in 2019/2020 Academic Year: website]. Retrieved from: <https://osvitoria.media/metodychni-rekomendatsiyi-shhodo-vykladannya-v-pochatkovij-shkoli-u-2019-2020-navchalnomu-rotsi> (data zvernennia: 24.11.2019).
7. Рожко М. М. Формування пластичної культури студентів мистецьких факультетів педагогічних університетів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти. Київ, 2006. 22 с.
Rozhko, M. M. (2006). Formuvannia plastychnoi kultury studentiv mystetskykh fakultetiv pedahohichnykh universytetiv [Plastic Culture Formation in Art Specialties Students of Pedagogical Universities]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, Ukraine.

8. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии. Питер, 2002. 720 с.
Rubynshstein, S. L. (2002). *Osnovy obshchei psykholohy* [Fundamentals of General Psychology]. Pyter, Russia.
9. Сухомлинський В. О. Павльська середня школа. Вибрані твори : у 5 т. Київ, 1977. Т. 4. С. 7-393.
Sukhomlynskyi, V. O. (1997). *Pavlyska serednia shkola. Vybrani tvory: u 5 t. T. 4.* [Pavlysh Secondary School. Selected works: in 5 volumes]. Kyiv, Ukraine.
10. Таранцева О. О. Формування фахових умінь майбутніх учителів хореографії засобами українського народного танцю: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти. Київ, 2002. 22 с.
Tarantseva, O. O. (2002). *Formuvannia fakhovykh umin maibutnikh uchyteliv khoreohrafiï zasobamy ukrainskoho narodnoho tantsiu* [Pre-service Choreography Teachers' Professional Skills Formation by Means of Ukrainian Folk Dance]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, Ukraine.

Doroshenko T.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8751-421X>

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Head of the Arts Disciplines Department,
T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) E-mail: tatjanadoroshenko25@gmail.com

Lysenko L.

ORCID: <https://orsid.org/0000-0002-3629-3840>

Ph.D. in Pedagogical Sciences, Associate Professor
Head of the Department of Pedagogy, Psychology
and Methodology of physical education
T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»
(Chernihiv, Ukraine) llysenkol@gmail.com

CHOREOGRAPHY SKILL FORMATION IN PRE-SERVICE PRIMARY SCHOOL TEACHERS

The article proves the importance of choreography in primary school students' artistic and aesthetic experience enrichment, their creative abilities development, as well as national and world artistic values knowledge acquiring. The issue determines the indicators of pre-service primary school teachers' choreography skills formation.

The analysis of recent research and publications has revealed the problem of pre-service primary school teachers' choreography skills formation which is insufficiently represented in scientific literature. The majority of the research on choreography education is being done purely in the art study concept. So, there is scarce information on choreography skills formation that would allow pre-service primary school teachers to integrate elements of choreography with music and art while teaching «Art» disciplines. The aim of the article is to theoretically prove the importance of choreography skills and define pedagogical conditions of their formation in pre-service primary school teachers' professional training.

Methodology: *The basis of the study is humanitarian research on the development of personality in various spheres; philosophy of art education; conceptual ideas of professional pedagogical training; issues of psychology and pedagogy on humanistic education; contemporary concepts of aesthetic education; regulatory documents of higher education institutions.*

Scientific novelty *is the following. The concepts «choreography skills of a pre-service primary school teacher» as well as «pre-service primary school teacher readiness for choreography work» have been specified for the first time. Pre-service primary school teachers' choreography skills and pedagogical conditions of their formation have been defined.*

Conclusions. *The following conclusions can be made. The relevance of studying and solving the problem of choreography skills formation is determined by its theoretical and practical significance for pre-service primary school teachers' training as well as by the need of educational institutions in highly skilled professionals. The following issues require further study: the definition and scientific criteria of diagnostics of students' choreography skills formation; model development and approbation of choreography skills formation in pre-service primary school teachers; the issue of pre-service primary school teachers' training for choreography skills development in primary school students. The promising scientific area of research is the following: to ensure the material integration of professionally oriented compulsory disciplines with the methods of teaching optional art subjects; to fill students' professional training with creative elements; to supplement the methodology of teaching the art disciplines with modern ideas; to give the preference to practical issues of mastering art subjects basing on national traditions; to deepen the content of psychological and pedagogical disciplines and methods of teaching art disciplines by revealing the subject and personal meaning of pre-service primary school teachers' training.*

Keywords: *choreography skills, pre-service primary teachers, Art, pedagogical conditions, formation.*

Стаття надійшла до редакції 19.11.2019

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор С. І. Стрілець